

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ УКРАЇНА

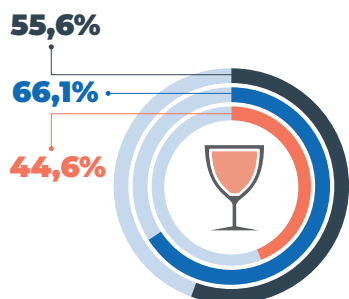
STEPS | Поетапний підхід ВООЗ до епіднагляду за факторами ризику неінфекційних захворювань

Споживання алкоголю серед дорослих у віці 18-69 років ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ З ДОСЛІДЖЕННЯ STEPS

> РЕКОМЕНДОВАНІ ІНТЕРВЕНЦІЇ (7)

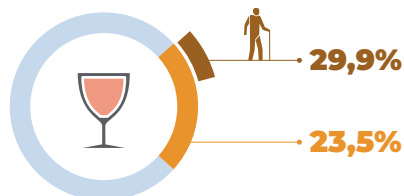
- **Переглядайте цінову політику щодо алкоголю** і розглядайте можливість збільшення акцизних податків на спиртні напої, забезпечуючи ефективну адміністративно-податкову систему, а також докладаючи зусиль для запобігання ухиленню від податків та їх несплати.
- Запровадьте заборони або комплексні **обмеження реклами алкоголю в різних засобах масової інформації** та забезпечуйте дотримання таких обмежень, одночасно зміцнюючи потенціал виконання та контролю за дотриманням законодавства.
- **Запровадьте обмеження** та забезпечуйте дотримання обмежень **на фізичну доступність алкоголю у пунктах роздрібної торгівлі** шляхом (I) скорочення годин продажу, (II) встановлення відповідного мінімального віку для покупки та споживання алкогольних напоїв, а також (III) зменшення щільності мережі пунктів роздрібної торгівлі.
- Забезпечуйте **навчання медичних працівників навичкам надання психосоціальної підтримки** особам, які зловживають алкогольними напоями, і проводьте короткі консультації для цих людей.
- Забезпечуйте у медичних та соціальних службах **профілактику, лікування та надання допомоги щодо розладів, пов'язаних з вживанням алкоголю**, та коморбідних захворювань.
- **Поширюйте інформацію для споживачів про шкідливий вплив алкоголю на здоров'я** та запровадьте відповідне маркування спиртних напоїв.

> СПОЖИВАННЯ АЛКОГОЛЮ ЗА ОСТАННІ 30 ДНІВ

- За останні 30 днів алкоголь вживали **55,6%** населення (активні споживачі): серед чоловіків цей показник становив **66,1%**, а серед жінок – **44,6%**.
- Серед активних споживачів (62,6%) переважають дорослі у віці 30–44 років, при цьому серед них більше чоловіків (71,6%), ніж жінок (50,8%).
- Серед активних споживачів середня частота епізодів вживання алкоголю становила 4,7: чоловіки мали більше випадків вживання (5,6), ніж жінки (3,3).
- Середня кількість випадків вживання алкоголю у сільського населення становила 5,7, у міського – 4,2.

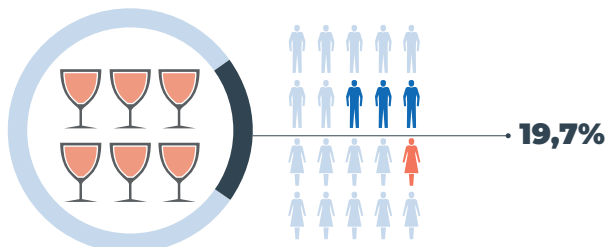
> СПОЖИВАННЯ АЛКОГОЛЮ ЗА ОСТАННІ 12 МІСЯЦІВ

- **23,5%** населення вживали алкоголь, найбільша частка припала на вікову групу 60–69 років (**29,9%**).
- Серед дорослих, які вживали алкоголь частіше, ніж раз на місяць (55,5%), більше чоловіків (68,9%), ніж жінок (40,9%).
- 27,5% вживали алкоголь 1–3 рази на місяць; 18,1% – 1–2 дні на тиждень, а 9,8% – частіше.

> ПИЯЦТВО

- Активні споживачі випивали в середньому 3,3 стандартних дози за епізод вживання: цей показник у чоловіків був 3,9, а у жінок – 2,3.
- Частка населення, яка вживала шість і більше доз за епізод вживання протягом останніх 30 днів (надмірне епізодичне вживання), становила **19,7%** і була втричі вищою серед чоловіків (**29,5%**), ніж серед жінок (**9,4%**).

- У середньому чоловіки вживали шість і більше доз 1,4 рази протягом останніх 30 днів, аналогічний показник для жінок становив 0,4.

> КИНУЛИ ПИТИ

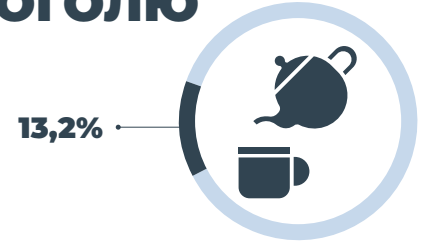
- **39%** колишніх споживачів (респондентів, які не вживали алкоголь впродовж останніх 12 місяців, але які вживали алкоголь раніше протягом життя) кинули пити через негативний вплив на їхнє здоров'я або за порадою лікаря чи іншого медичного працівника.
- 12,7% з тих, хто вживав алкоголь впродовж останніх 12 місяців повідомили, що не могли припинити пити після початку вживання: 19,6% чоловіків і 5,7% жінок.

СТАНДАРТНІ ДОЗИ (2)

Чистий вміст алкоголю в стандартній дозі напою зазвичай становить 10 г етанолу, залежно від країни. Це еквівалент келиха пива (285 мл), однієї чарки міцного напою (30 мл), середнього келиха вина (120 мл), або порції аперитиву (60 мл).

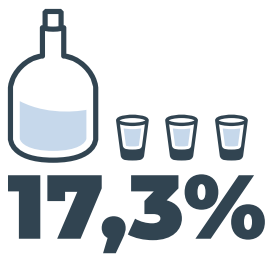
> УТРИМАННЯ ВІД ВЖИВАННЯ АЛКОГОЛЮ

- 17,2% з тих, хто утримувався від вживання алкоголю протягом останніх 12 місяців, припадає на вікову групу 60-69 років. Вони складають найбільшу частку тих, хто утримався від вживання алкоголю.
- Найбільша група осіб, які ніколи впродовж життя не вживали алкоголь, спостерігалась у віковій групі 18-29 років (**13,2%**).

> НЕЗАРЕЄСТРОВАНИЙ АЛКОГОЛЬ

- 19,9% активних споживачів алкоголю вживали алкогольні напої, пиво та вино, вироблені в домашніх умовах; алкоголь, привезений з-за кордону; спиртовмісні рідини, не призначені для пиття (сурогатний алкоголь); та інший неоподатковуваний алкоголь.

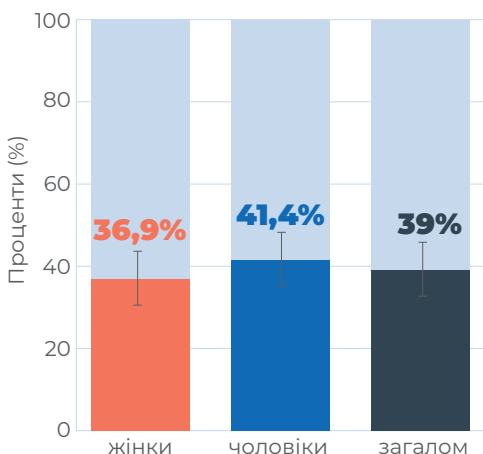

- Незареєстрований алкоголь становив **17,3%** від усього алкоголю, який вживали активні споживачі протягом останнього тижня.

- Види незареєстрованого алкоголю, спожитого протягом останнього тижня, були такими: спиртні напої домашнього виробництва (43,9%), домашнє пиво або вино (43,5%).
- Найнижча частка населення, яке споживало незареєстрований алкоголь, спостерігалась серед осіб віком 18-29 років (14,6%), а найвища – віком 60-69 років (32,1%).
- **31,1%** активних споживачів, які проживають в сільській місцевості, вживали незареєстрований алкоголь, у містах ця частка становила **14,3%**.

> НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ ВЖИВАННЯ АЛКОГОЛЮ ЗА ОСТАННІ 12 МІСЯЦІВ

39% дорослих припинили пити за станом здоров'я – через негативний вплив на їхнє здоров'я, за порадою лікаря або іншого медичного працівника.

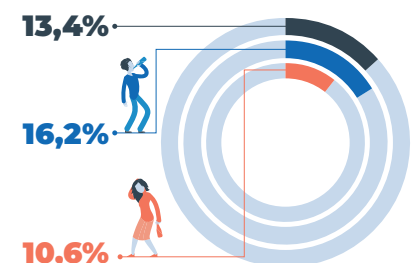
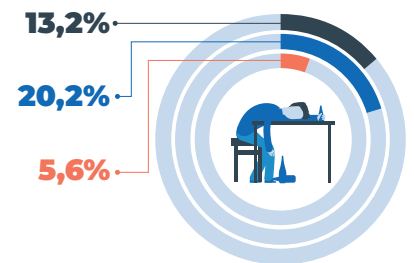
Стовпці похибок являють собою 95% довірчих інтервалів для зважених оцінок на діаграмах.

Потребували алкоголю вранці для полегшення похмілля*.

Чоловіки набагато частіше заявляли про потребу у алкоголі для полегшення похмілля.

Мали сімейні проблеми через пияцтво іншого.* **Чоловіки частіше заявляли про сімейні проблеми.**

*раз на рік або частіше

> НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ ВЖИВАННЯ АЛКОГОЛЮ ЗА ОСТАННІ 12 МІСЯЦІВ

	Обидві статі, % (95% ДІ)	Чоловіки, % (95% ДІ)	Жінки, % (95% ДІ)
Не змогли припинити пити після початку вживання ***			
Ніколи	87,1 (84,7 – 89,4)	80,4 (76,0 – 84,8)	94,3 (92,5 – 96,2)
Раз на рік або частіше	12,9 (9,8 – 16,1)	19,6 (13,8 – 25,4)	5,7 (3,4 – 7,9)
Через алкоголь не змогли виконати те, що зазвичай очікувалося ***			
Ніколи	89,2 (87,1 – 91,4)	84,3 (80,6 – 88,1)	94,5 (92,4 – 96,7)
Раз на рік або частіше	10,7 (7,9 – 13,6)	15,7 (10,7 – 20,7)	5,5 (2,9 – 8,1)
Вживання алкоголю вранці для полегшення похмілля ***			
Ніколи	86,8 (84,5 – 89,1)	79,8 (75,3 – 84,3)	94,5 (92,3 – 96,7)
Раз на рік або частіше	13,2 (10,2 – 16,1)	20,3 (14,6 – 25,8)	5,6 (3,0 – 8,1)
Мали сімейні проблеми через пияцтво іншого **			
Ніколи	86,6 (84,4 – 88,8)	83,8 (80,3 – 87,3)	89,4 (87,1 – 91,7)
Раз на рік або частіше	13,4 (10,6 – 16,2)	16,2 (11,9 – 20,4)	10,6 (7,7 – 13,6)

*** $p < 0,001$, ** $p < 0,01$; статистично значуща різниця з розбивкою за статтю.

ОПИС ДОСЛІДЖЕННЯ STEPS (3)

Дослідження STEPS факторів ризику неінфекційних захворювань в Україні було організоване Міністерством охорони здоров'я України і Всесвітньою організацією охорони здоров'я в рамках спільного проекту Світового банку та МОЗ України «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей». У дослідженні використовується стандартизована методологія. Збір даних для 3 кроків здійснювався з липня по листопад 2019 року. Інформація про поведінкові фактори збиралася на першому етапі. Опитування проводилося серед населення у віковій групі від 18 до 69 років. Для отримання репрезентативних даних щодо цього вікового діапазону використовувалася багатовступінчаста групова вибірка. Загалом було випадковим чином відібрано 7 704 домогосподарств, в опитуванні погодилися взяти участь та надати інформацію 4 409 учасників. Частка людей, які дали відповіді на запитання, склала 57%. У цьому інформаційному бюлетені містяться висновки про вживання алкоголю на основі даних, які повідомили самі респонденти, з урахуванням результатів описових і біваріантних аналізів. Всі результати були проаналізовані з урахуванням складної структури вибірки та відсутніх відповідей.

Посилання

1. Tackling NCDs: "best buys" and other recommended interventions for the prevention and control of noncommunicable diseases. Geneva: World Health Organization; 2017 (<https://apps.who.int/iris/handle/10665/259232>, accessed 26 January 2022).
2. Global status report on alcohol and health 2018. Geneva: World Health Organization; 2018. (<https://apps.who.int/iris/handle/10665/274603>, accessed 26 January 2022).
3. STEPS поширеність факторів ризику неінфекційних захворювань. Україна 2019. Копенгаген: Всесвітня організація охорони здоров'я. Європейське регіональне бюро; 2020 (<https://apps.who.int/iris/handle/10665/336643>, accessed 26 January 2022).